

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 25.01.1989, sp. zn. 6 Cz 77/88, ECLI:CZ:NS:1989:6.CZ.77.1988.1

Číslo: 11/1991

Právní věta: Není dána příčinná souvislost mezi škodou vzniklou zaplacením regresní náhrady a porušením právní povinnosti toho, komu bylo zaviněně způsobeno organizací ublížení na zdraví. V řízení o náhradu škody vzniklé organizaci v důsledku jednání jejího pracovníka tím, že musila zaplatit regresní náhradu předepsanou v souvislosti s úrazem poškozeného, za nějž organizace odpovídá, se proto již nelze zabývat tvrzením o výlučném zavinění poškozeného, které bylo posouzeno v řízení o regresní náhradu podle ustanovení zákona č. 33/1965 Sb.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 25.01.1989

Spisová značka: 6 Cz 77/88

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada regresní, Náhrada škody zaměstnancem

Předpisy: 33/1965 Sb. § 2 65/1965 Sb. § 172

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalující organizace se domáhala zaplacení částky 2348,- Kčs na náhradu škody, která jí vznikla zaplacením regresní náhrady předepsané v souvislosti s úrazem žalovaného z 26. 3. 1985. Za tuto škodu odpovídá žalovaný, protože si úraz způsobil sám tím, že při práci použil okružní pilu bez ochranného krytu.

Okresní soud v Teplicích rozsudkem uložil žalovaného zaplatit žalující organizaci 587,- Kčs a rozhodl o nákladech řízení účastníků. Dospěl k závěru, že v souvislosti s úrazem došlo k porušení čl. 33 Československé státní normy 49 6105, podle něhož musí být pilové kotouče opatřeny ochranným krytem. O tom byl žalovaný řádně seznámen. Nadřízení žalovaného však věděli o tom, že pila není opatřena krytem dlouhodobě, a přesto práci na ní nezakázali a nezjednali nápravu. Za tohoto stavu žalovaný odpovídá za vzniklou škodu podle ustanovení § 172 odst. 1 zák. práce vzhledem k míře svého zavinění z jedné čtvrtiny. Doplňujícím rozsudkem z 31. 3. 1988 č. j. 10 C 321/87-28 byla žaloba do zbývajících částí zamítnuta a rozhodnuto o náhradě nákladů řízení státu.

Nejvyšší soud ČR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor České republiky, tak, že citovanými rozsudky byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Žalující organizace se domáhala náhrady škody podle ustanovení § 172 zák. práce. Jedním ze základních předpokladů této odpovědnosti je příčinná souvislost zaviněného porušení právní povinnosti se vznikem škody. Pro závěr, zda byl uvedený předpoklad naplněn, bylo zapotřebí zabývat se charakterem nároku na regresní náhradu a podmínkami na základě nichž byla povinnost k regresní náhradě uložena.

Nárok na regresní náhradu podle ustanovení zákona č. 33/1965 Sb. je samostatným nárokem státu vzniklým vynaložením nákladů léčebně preventivní péče, vyplacením dávek nemocenského pojištění a důchodového zabezpečení, popřípadě jiných vynaložených nákladů v souvislosti s tím, že bylo někomu zaviněně způsobeno poškození na zdraví nebo smrt. Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 33/1965 Sb. se za zavinění organizace považuje každé porušení předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, jakož i nedbání závazných pokynů daných při výkonu dozoru podle těchto předpisů (dále jen porušení předpisu), pokud byly způsobeny v rámci plnění úkolů organizace těmi, kteří plnili její úkoly. Z toho vyplývá, že pro rozhodnutí o regresní náhradě je nerozhodné, zda v souvislosti s poškozením zdraví porušil tentýž nebo jiný předpis také poškozený, přičemž případné spoluzavinění poškozeného není ani hlediskem pro snížení nebo prominutí regresní náhrady podle ustanovení § 24 vyhlášky č. 34/1965 Sb.

Organizace, které bylo v rámci regresního řízení prokázáno porušení předpisu, se může zprostit povinnosti k regresní náhradě tehdy, jestliže podle ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 33/1965 Sb. prokáže, že k poškození zdraví došlo výlučně zaviněním poškozeného nebo že porušení předpisu nemohla zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze na ní požadovat. V takovém případě regresní orgán neuloží povinnost k regresní náhradě a škoda organizaci nevznikne. Tyto skutečnosti je však třeba prokazovat v rámci regresního řízení u orgánu, u něhož toto řízení probíhá. Soudu v občanském soudním řízení již nepřísluší zabývat se námitkou organizace o výlučném zavinění poškozeného, neboť by šlo o přezkoumávání pravomocného rozhodnutí orgánu regresního řízení (§ 2 odst. 1, 2 vyhlášky č. 34/1965 Sb.). Z uvedeného vyplývá, že podkladem pro rozhodnutí regresního orgánu o povinnosti k regresní náhradě je vždy porušení předpisu organizací; proto není dána příčinná souvislost mezi takto vzniklou škodu a případným porušením právních povinností poškozeným pracovníkem jako jednoho z předpokladů odpovědnosti za škodu podle ustanovení § 172 zák. práce. Jiný výklad by vedl ve svých důsledcích k obcházení zásady bezplatné péče o zdraví občanů, poskytované postiženému pracovníkovi a vyjádřené v článku V. hlavních zásad péče o zdraví podle ustanovení zákona č. 20/1966 Sb.

Dalšího pochybení se dopustil soud prvního stupně v tom, že zamítavý výrok svého doplňujícího rozsudku formuloval pouze obecně. V souladu s požadavkem určitosti rozsudečného výroku měl i zamítající výrok vyjádřit konkrétní peněžní částkou.

Tím tedy soud prvního stupně porušil zákon v ustanovení § 172 zák. práce a § 155, první věta, o. s. ř.